

CHARAKTERYSTYKA JCWP		
Kategoria JCWP	Jezioro	
Nazwa JCWP	Hańcza	
Kod JCWP	LW30614	
Typ JCWP	5a	
Powierzchnia JCWP [km ²]	3,11	
Powierzchnia zlewni całkowitej JCWP [km ²]	35,60	
Obszar dorzecza	Niemna	
Region wodny	region wodny Niemna	
Zlewnia bilansowa	Zlewnia Niemna w granicach państwa	
RZGW	Warszawa	
RDOŚ	Białystok	
WZMIUW	Białystok	
Województwo	20 (PODLASKIE)	
Powiat	2012 (suwalski)	
Gmina	201204_2 (Przerośl)	
Inne informacje/dane dotyczące JCWP		
Warunki referencyjne		
Fitoplankton (PMPL)	0.08	
Fitobentos (IOJ)	0.76	
Makrofity (ESMI)	≥0,68	
Makrobezkręgowce bentosowe (LMI)	w opracowaniu	
Ichtiofauna (LFI)	0.71	
Status JCWP		
Podsumowanie informacji w zakresie wstępnego/ostatecznego wyznaczenia statusu	Wstępne wyznaczenie	Ostateczne wyznaczenie
Status	NAT	NAT
Uzasadnienie wyznaczenia silnie zmienionej bądź sztucznej części wód	-	-
Powiązanie JCWP z JCWPd (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych)		
Kody powiązanych JCWPd		
Ocena stanu JCWP		
Czy JCWP była monitorowana w latach 2010-2013? Jeśli NIE, to obok podana ocena stanu ma charakter ekspercki	Tak	
Ocena stanu za lata 2010 - 2013	Stan/potencjał ekologiczny	bardzo dobry
	Wskaźniki determinujące stan	
	Stan chemiczny	dobry
	Wskaźniki determinujące stan	
	Stan (ogólny)	dobry
Presje antropogeniczne na stan wód		
Rodzaj użytkowania części wód	rolna	
Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne		
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona	
Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW		
Obszary wyznaczone na mocy art. 7 do	Nie	

poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi			
Obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym		Nie	
Części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym obszary wyznaczone jako kąpieliska		Nie	
Części wód wyznaczone jako obszar szczególnie narażony, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć		Nie	
Części wód wyznaczone jako wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych		NIE	
Części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne		Tak	
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie		TAK	
CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP		bardzo dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Typ odstępstwa wynikający w art. 4 ust. 4 i 5 RDW		brak	
Termin osiągnięcia celów środowiskowych		2015	
Uzasadnienie odstępstwa			
Typ odstępstwa wynikający w art. 4 ust. 7 RDW		brak	
Uzasadnienie odstępstwa		nie dotyczy	
Wymagania dla elementów biologicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Wartość wskaźnika PMPL	≤1
		Wartość wskaźnika IOJ	>0,705
		Wartość wskaźnika ESMI	≥0,68
		Wartość wskaźnika LMI	Stan bardzo dobry wg opisu z załącznika 3 (sekcja B III p.2) rozporządzenia MŚ z 2011 r. (DzU nr 258, poz. 1549)
		Wartość wskaźnika LFI+	≥0,71
Wymagania dla elementów fizyczno-chemicznych	Podstawa wymagania	1. Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych 2. „Weryfikacja wartości granicznych dla oceny stanu ekologicznego rzek i jezior w zakresie elementów fizykochemicznych z uwzględnieniem warunków charakterystycznych dla poszczególnych typów wód”	
	Parametry charakteryzujące cel	Przewodność w 20°C (μS/cm)	≤800

	środowiskowy	Azot ogólny (mgN/l)		≤1,5
		Fosfor ogólny (mgP/l)		≤0,03
		Widzialność krążka Secchiego (m)		≥3,0
		Warunki tlenowe	Średnia zawartość tlenu w warstwie 0-10 m. Tlen (mgO ₂ /l)	nd
			Średnia zawartość tlenu w metalimnionie (mgO ₂ /l)*	≥4,0
			Występowanie wartości tlenu w hypolimnionie ≥4 mgO ₂ /l (T/N)*	T
			Średnia zawartość tlenu w warstwie 0-20 m (mgO ₂ /l)*	≥4,0
		*) W jeziorach o głębokości maksymalnej >30m, kryterium tlenowym jest średnia koncentracja tlenu w metalimnionie, jeżeli nie występuje metalimnetyczne minimum tlenowe. W przeciwnym wypadku kolejne kryteria to wzrost zawartości tlenu w hypolimnionie do 4mg/l lub średnia zawartość tlenu w warstwie 0-20m co najmniej 4mg O ₂ /l.		
Wymagania dla elementów hydromorfologicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych		
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	wymagania dla stanu bardzo dobrego		
Wymagania dla wskaźników stanu chemicznego	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych		
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Spełnienie środowiskowych norm jakości		
Wymagania dla obszarów chronionych będące jednolitymi częściami wód, wykorzystywanymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia	Podstawa wymagania	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.		
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	nd		

Wymagania dla obszarów chronionych, zlokalizowanych w obrębie jednolitych części wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Podstawa wymagania	Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpiei	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Enterokoki (jtk/100 ml lub NPL/100 ml)	nd
		Escherichia coli (jtk/100 ml lub NPL/100 ml)	nd
		Zakwit sinic (smugi, kożuch, piana)	nd
		Rozmnożenie się makroalg lub fitoplanktonu morskiego	nd
		Obecność w wodzie zanieczyszczeń takich jak materiały smoliste powstające wskutek rafinacji, destylacji lub jakiegokolwiek obróbki pirolitycznej w szczególności pozostałości podestylacyjnych, lub szkło, tworzywa sztuczne, guma oraz inne odpady (w ilości nie dającej się natychmiast usunąć)	nd
UWAGI			
Obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków			
Nazwa obszaru chronionego	Suwalski Park Krajobrazowy	Kod obszaru chronionego	PK72
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Rozporz. 4/06 Wojewody Podlaskiego z 31.08.2006 Dz.Urz. 221 poz. 2157 zm. Rozporz. Wojewody Podlaskiego 2/07 z 14.03.2007 Dz.Urz. 64 poz. 538.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	6375,47
% udział obszaru chronionego w zlewni JCW		% udział obszaru chronionego w powierzchni JCW	
Przedmioty ochrony zależne od wód	Różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów, siedliska gatunków.		
Cel dla obszaru chronionego	Zachowanie unikatowego, młodoglacjalnego krajobrazu Północnej Suwalszczyzny w postaci licznie występujących moren czołowych i dennych, rynien i dolin rzeczno – jeziornych, głazów narzutowych. Zachowanie ekosystemów wodnych, w tym Jeziora Hańcza – najgłębszego jeziora w Polsce. Zachowanie chronionych i rzadkich gatunków zwierząt i roślin związanych z siedliskami charakterystycznymi dla Parku. Przywracanie obszarom o krajobrazie niekorzystnie przekształconym ich potencjalnych walorów krajobrazowych i przyrodniczych. Ochrona wszystkich gleb pochodzenia organicznego przed niepożądaną zmianą ich właściwości fizykochemicznych [wymaga zachow. uwilg. torfów zapobiegającego ich murszeniu]. Utrzymanie naturalnych warunków cyrkulacji wody w poszczególnych jednostkach hydrograficznych. Zachowanie wysokiej jakości wód w rzekach i zbiornikach wodnych poprzez wykluczenie odprowadzania do wód powierzchniowych i gruntu nieoczyszczonych ścieków sanitarnych i przemysłowych. Zachowanie w niezmienionym stanie zbiorników wodnych, jezior, oczek wodnych, obszarów podmokłych, mokradeł, torfowisk, naturalnych wypływów wód podziemnych oraz terenów bagiennych, stanowiących obszary naturalnej retencji. Wykluczenie zmian stosunków wodnych mogących pogorszyć stan środowiska. Wykluczenie używania na wszystkich wodach sprzętu pływającego o napędzie spalinowym. Utrzymanie retencji		

	wód w lasach i na obszarach nieleśnych. Zachowanie pełnego wachlarza zbiorowisk naturalnych występujących w krajobrazie nieleśnym, głównie w dolinach rzek, strumieni i cieków wodnych. Wobec jez. Hańcza, Szurpiły Jęglówek, Kluczysko (Tchliczysko), Jaczno, Kamendul, Kojle, Perty oraz rzeki Czarna Hańcza i jej dopływów powyżej Stawu w Turtulu i rzeki Szeszupy i jej dopływów powyżej jeziora Postawełek wykluczenie wprowadzania ścieków, również oczyszczonych, wykluczenie w strefie brzegowej wznoszenia jakichkolwiek obiektów budowlanych, w tym i na potrzeby rolnictwa, nie związanych z utrzymaniem zbiorników wodnych, plaż i kąpielisk. W strefie zlewni Czarnej Hańczy z dopływami oraz zlewni Szeszupy z Szurpiłówką i Jacznówką: utrzymanie dotychczasowego biegu rzek w ich naturalnym korycie, zachow. dotychczas. użytkow. gruntów, eliminacja zanieczyszczenia wód, wykluczenie lokalizacji obiektów uciążliwych dla środowiska, ferm o bezściółkowym systemie chowu oraz prowadzeniu działalności produkcyjnej mogącej wywierać negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze, dążenie do zadrzewienia obszarów wododziałowych, stromych zboczy, terenów wzdłuż brzegów jezior, cieków oraz ścieżek. W strefie wokół wszystkich jezior wykluczenie: wznoszenia jakichkolwiek obiektów budowlanych, w tym i na potrzeby rolnictwa, nie związanych z utrzymaniem zbiornika wodnego, przystani i kąpielisk; wykluczenie tworzenia wysypisk śmieci i składowania przeterminowanych środków ochrony roślin; wykluczenie nawożenia gnojowicą użytków rolnych; wykluczenie utwardzania dróg żużlem piecowym; wykluczenie ustawiania barakowozów i wszelkich innych obiektów tymczasowych; wykluczenie prowadzenia eksploatacji kruszywa naturalnego; wykluczenie wyrębu zadrzewień, poza przypadkami uzasadnionymi względami sanitarnymi i bezpieczeństwa publicznego.		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst.: Rozporz. 25/03 Wojewody Podlaskiego z 6.11.2003 Dz.Urz. 117 poz. 2162.		
Nazwa obszaru chronionego	Ostoja Suwalska	Kod obszaru chronionego	PLH200003
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Decyzja KE z 13.11.2007 r.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	6349,51
% udział obszaru chronionego w zlewni JCW		% udział obszaru chronionego w powierzchni JCW	
Przedmioty ochrony zależne od wód	3140, 6430, 7140, 7150, 91D0, 91E0, Liparis loeselii, Castor fiber, Lutra lutra, Bombina bombina, Triturus cristatus, Cobitis taenia, Cottus gobio, Eudontomyzon spp., Leucorrhinia pectoralis, Lycaena dispar, Lycaena helle, Ophiogomphus cecilia, Unio crassus		
Cel dla obszaru chronionego	Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony. Właściwy stan ochr. chronionych w obszarze gat. ryb wymaga (wg. najbardziej wymagającego gat.): Ciągłość ekologiczna - brak sztucznych przegród wyższych niż 10 cm. EFI+ w klasie I lub II. Jakość hydromorfologiczna (śr. arytm. ocen elementów: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta, ciągłość cieku wg PN-EN 14614) <2,5. Właściwy stan ochr. twardowodnych oligo- i mezotroficznych zbiorników z podwodnymi łąkami ramienic (3140) wymaga: zachowanie ilościowości i różnorodności podwodnych łąk ramienicowych. Optymalnie >4 gat. ramienic. Strefa fotyczna >15 m głęb. lub do dna jez. Występowanie ramienic >5 m głęb. lub do dna jez. pH stabilne, 7-8,5. Brak gat. obcych z ew. wyjątk. dopuszczalnej moczarki kanad. Brak gat. ekspansywnych jak rogatek sztywny, rdestnica grzebieniasta, glony nitkowate. Brak dominacji sinic. Wykluczenie presji dopływu ścieków, eutrofizacji, użytkowania wędkarskiego i in. użytkowania rekreacyjnego, fragmentacji strefy brzegowej, szuwarów i litoralu, która mogłaby pogarszać parametry wody lub stan roślinności ramienicowej. --- Właściwy stan ochr. ziołorośli górskich lub nadrzecznych (6430) wymaga: naturalność koryt rzecznych/potoków i stref brzegowych, umożliwiającą swobodne wykształcanie się ziołorośli. --- Właściwy stan ochr. torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140) wymaga: bagienne, naturalne warunki wodne. Poziom		

	wody nie głębiej niż 10 cm ppt. Brak sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej odwadniających torfowisko bądź infrastruktura melioracyjna w wystarczającym stopniu „zneutralizowana” na skutek podjętych działań ochronnych (zasypywanie rowów, budowa przegród itp.). --- Właściwy stan ochr. obniżeń na podłożu torfowym z roślin przygiętkową (7150) wymaga: poziom wody w przedziale 10 cm ppt - 2 cm npt. Brak sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej odwadniających torfowisko bądź infrastruktura melioracyjna w wystarczającym stopniu „zneutralizowana” na skutek podjętych działań ochronnych (zasypywanie rowów, budowa przegród itp.). --- Właściwy stan ochr. borów i lasów bagiennych (91D0) wymaga: bagienne uwodnienie. Brak antropogenicznego odwadniania. --- Właściwy stan ochr. łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0) wymaga: uwodnienie (w tym, jeśli dotyczy, dynamika zalewów) normalne z punktu widzenia odpowiedniego podtypu (zbiorowiska roślinnego). Naturalny lub zrenaturalizowany charakter i reżim hydrolog. cieków, jeżeli sąsiadują z łągami. --- Właściwy stan ochr. lipiennika Loesela wymaga: uwodnienie terenu duże. --- Właściwy stan ochr. bobra wymaga: tolerowanie działań bobrów. --- Właściwy stan ochr. wydry wymaga: bogatej bazy żerowej, pośrednio zachowania lub odtworzenia naturalnego zróżnicow. siedlisk ryb i płazów. --- Właściwy stan ochr. kumaka niz. wymaga: zachow. miejsc łągowych, w postaci (zależnie od specyf. obszaru) stawów lub kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. traszki grzebieniastej wymaga: zachow. kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. kozy wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Gdy wyst. w starorzeczach, zachow. starorzeczy w stanie natur. Gdy wyst. w rowach, obecność namulów. Gdy wyst. w jeziorach naturalność strefy brzeg. i litoralu. Wzgl. liczebność >0,01 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>50%; udział >5% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. głowacza białopłetwego wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Mozaika mikrosiedlisk dna zawierająca kryjówki dla osobn. dorosłych, potencjalne tarliska, miejsca odrostu narybku. Brak zarybień w obwodzie rybackim powodujących wzrost populacji gat. gospodarczych zjadających głowacze. Wzgl. liczebność >0,01 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>50%. --- Właściwy stan ochr. minoga ukraińskiego wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Wstępowanie mozaiki mikrosiedlisk potencjalnych tarłowych i potenc. miejsc odrostu larw. Wzgl. liczebność >0,05 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>75%. Udział >5% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. zalotki większej wymaga: naturalna mozaika roślin wynurzonej i pływającej. 2 lub więcej gat. makrofitów przyjaznych zalotce. Niska antropopresja na strefę brzegową, w tym niska presja wędk., brak intens. gosp. ryb., brak odwadniania i wypływu wód zanieczyszcz., brak nowych lub odtwarzanych rowów odwadn. W miejscach wyst. >10 samców./100 m transektu; >10 wylinek/10 m². --- Właściwy stan ochr. czerwonończyka nieparka wymaga: naturalne war. wodne siedliska łąkowego, lokalnie podmokłe i wilgotne, w tym jeśli dotyczy z zarośn. rowami z wyst. szczawi, ale umożliw. koszenie łąk. --- Właściwy stan ochr. czerwonończyka fiolełka wymaga: naturalne war. wodne siedliska łąkowego, wilgotne sprzyjające wyst. rdestu węzownika. --- Właściwy stan ochr. trzepli zielonej wymaga: koryto cieku naturalne lub zrenaturyzowane (także spontan.), z dopuszcz. niewielkimi przekształceniami nie zmien. istotnie char. przepływu i brzegów. W miejscach wyst. >10 os./10 m. --- Właściwy stan ochr. skójkii gruboskorupowej wymaga: koryto rzeki naturalne lub zrenaturyzowane. Natur. struktura substratu dna. Azotany <=2mg/l NO₃-N. W miejscach wyst. >10 os./1 mb cieku. Obecność wszystkich klas wielk: <3 cm, 3-6 cm, >6 cm.		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst.: Wymagania siedlisk i gat. Wg danych PZO, mimo nie wskazania w SDF, występują znacząco i zostały tu ujęte: 91D0, Eudontomyzon spp., Leucorrhinia pectoralis, Ophiogomphus cecilia		
Nazwa obszaru chronionego	Jezioro Hańcza	Kod obszaru chronionego	REZ436

Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	M. P. z 1963 r. Nr 48, poz. 244	Wielkość obszaru chronionego [ha]	305,25
% udział obszaru chronionego w zlewni JCW		% udział obszaru chronionego w powierzchni JCW	
Przedmioty ochrony zależne od wód	Jezioro oligotroficzne.		
Cel dla obszaru chronionego	Zachowanie najgłębszego jeziora Polski o wybitnych walorach krajobrazowych. Utrzymanie bioróżnorodności organizmów wodnych. Powstrzymanie oddziaływania rolnictwa [spływu nawozów i ścieków z gospodarstw rolnych].		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst.: Plan ochrony Dz. Urz. Woj. Podl. Z 2003 r. Nr 76 poz. 1511		

Działania z aktualizacji programu wodno-środowiskowego

Działania podstawowe

Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji

Działania uzupełniające

Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji